

NAKKUTILLIINERMIT NALUNAARUSIAQ

-

INATSISITIGUT IMMIKKOORTUMIK NAKKUTILLINEQ Kangaatsiaq maj 2017

**PILL.: MEEQQANUT TUNNGASUT ILUANNI ISUMAGINNINNERMI
MALITTARISASSANIK QAASUITSUP KOMMUNIANI INGERLATSIS-
NEQ.**

Nakkutilliinermik Ingerlatsivimmi nakkutilliisumit Marie Sofie Pedersenimit, Inatsisitigut nakkutilliisumit Jesper Müllerimit & Immikkoortortami pisortamit Johan Lund Olsenimit suliarineqarpoq

Nakkutilliinermik ingerlatsivik

Suliap normua: 2017-9721

Imarisai

AALLAQQAASIUT	3
1.1 Siunertaq	4
1.2 Periuseq.....	4
1.3 KOMMUNIP MEEQQAT INUUSUTTULLU PILLUGIT SULIANIK SULIARINNIT-TARNERANUT NALILERSUINERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT	5
1.3.1 Maleruagassat atukkat pissutaat/imarisaat:.....	5
1.3.2 Piginnaasat	8
1.3.3 Sulianik suliarinninneq - ingerlatsinermut inatsisitigut maleruagassat nalinginnaasut	8
1.3.4 Aalajangeeqataasinnaannginneq	8
1.3.5 Suliat pillugit paasissutissat	9
1.3.6 Nammineq paasinninneq	10
1.3.7 Missingiisarneq	10
1.3.8 Naammagittaalliornissamut ilitsersuut	11
1.3.9 Nakkutilliineq	11
1.3.10 Sukkassuseq pisariaqartoq.....	11
1.4 MEEQQAT PILLUGIT SULIANI PAPPILISSAT INGERLANNEQARTARNERI	11
1.4.1 Suliap aallartinnera	12
1.4.2 Meeqqap atugarisaanik misissuineq.....	12
1.4.3 Ikorsiisarneq pillugu aalajangiineq	12
1.4.4 Iliuusissatut pilersaarut	13
1.4.5 Allakkatigut naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut	13
1.4.6 Inissiisarnernik suliat	13
Kapitali 2. KANGAATSIAMI NAKKUTILLIINERUP INERNERI.	13
2.1 Aaqqissugaaneq	13
2.2 Ilaqtariinnik sullissivik.....	14
2.3 Ilinniarsimasunik amigaateqarneq.	14
2.4 Toqqorsiviit – tigussaasut aamma elektroniskiusut	14
2.5 Politiinik, peqqinnissaqarfimmik atuarfimmillu suleqateqarneq	15
Kapitali 3. KANGAATSIAMI NAKKUTILLIINERUP INERNERA.....	15
3.1 Suliat suliarinerat – aaqqissuulluugaasumik sulianik suliaqarneq ilanngullugu.....	15
3.2 Inerniliineq:.....	15
Kapitali 4. MEEQQANUT INUUSUTTUNULLU TUNNGASUNI NAKKUTILLIINERMIK INGERLAT-SIVIUP INASSUTEQAATAI.....	16
Kapitali 5. Naggasiut.....	16

ILANNGUSSAQ: Tusarniaanermi Qaasuitsup Kommuniata akissutaa

AALLAQQAASIUT

Nakkutilliinermik Ingerlatsivik (matuma kingorna nakkulliisut) Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmeersut siumut ilisimatitse-reerluni nakkutilliinermik Qaasuitsup Kommuneani (matuma kingorna kommuni) ingerlatsivoq. Nakkutilliineq ingerlanneqarpoq Kangaatsiaq-mi – 1. maj 2017-imiit 5. maj 2017-imut.

Nakkutilliinermi immikkut isiginiarneqarput isumaginninnermik ingerlatsivimmi meeqqat inuusuttullu pillugit suliani ajornartorsiutit immikkut toqqakkat. Ataani erseqqinnerusumik nakkutilliisut kommunip ajornartorsiutinik pineqartunik suliarinninnera nassuiarneqarpoq. Nalunaarusiaq ima immikkoortitigaavoq, aallaqqaammut sammeneqarlutik ajornartorsiutit assigiinngitsut pingaarnersiorlugit isigalugit, Kangaatsiami isumaginninnermik ingerlatsivimmut naleqqiullugit, Kangaatsiallu illoqarfiani qanoq isumagineqarnerinut naleqqiullugit. Oqaatigineqassaaq nakkutilliisut suliat ataasiakkaat nakkutilliinermut ilaasut ingerlatsinikkut kukkunersuunngimmagit. Taamaalilluni suliat nakkutilliisut misissugaat taamaallaat nalinginnaasumik ingerlatsinnermut naleqqiullugu maanna pissutsinik pingaarnertigut takussutissiisuupput. Taamaalilluni nakkutilliisut nakkutilliinerminnut atatillugu sulianik ataasiakkaanik misissuisimanagera, sulianillu suliaqartunik malitseqartitsilluni oqaloqateqarsimanagerisa saniatigut suliap inaarsarnissaa siunertaralugu allatut malitseqartitsisimannginneri paasineqassanngilaq Nakkutilliinermik Ingerlatsiviup suliap aaqqiivigineqarsimanageranik isumaqarneratut. Nakkutilliinermik Ingerlatsivik naggasiullugu arlalinnik inassuteqaateqarpoq, isumaginninnermik ingerlatsiviup Kangaatsiami meeqqat inuusuttullu pillugit suliaanut tunngasunik naggasiussamillu ilanngussisoqarluni.

Nakkutillinnermit nalunaarusiaq suliarineqarpoq immikkoortortami pisortamit Johan Lund Olsenimit, inatsisitigut nakkutilliisumit Jesper Müllerimit aamma isumaginninnermi sulianik nakkutilliisumit Marie Sofie Pedersenimit.

Kapitali 1. SIUNERTAQ, PERIUSEQ NAKKUTILLIINERMILU NALUNAARUSI-ORNERMI TUNNGAVIGINEQARTUT

1.1 Siunertaq

Immikkoortumik nakkutilliinermi siunertaavoq, kommunip inunnik isumaginninneq aamma pisortani ingerlatsineq pillugit inatsisini malittarisassanik maleruaanerata nakkutiginnissaa. Nakkutilliineq ingerlanneqarpoq Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqjissuussaanageralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 1, imm. 1 aamma 2 kiisalu Isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 16. februar 2006-meersoq tunngavigalugu. Immikkoortumik nakkutilliinermut atatillugu nakkutilliisut kommunip isummerfissaanik arlalinnik inassuteqaateqarpoq. Oqaloqatigiinnikkut isumaqatigiilersoqarsinnaappat, siunertaavoq, kommunip isumaqatigiissuteqartarnermi inatsisit tunngavigalugit pisussaaffigissagaa, kommunimi isumaginnittoqarfiup iluani pissuseqarfiginninnerit suleriaatsillu annermik meeqqanut inuusuttunullu suliaasaqarfiup iluaniittut, suleqatigiissutigalugillu allannguutaannik piviusunngortitsinissaq.

1.2 Periuseq

Nakkutulliineq pisarpoq innuttaasut pillugit suliat toqqakkat pappialallu taakku imarisaasa aqqjissuulluakkamik assigiiartumillu misissornerisigut. Misissuinerup tamatuma ilaatut kommunimi sulisut suliamik suliaqarnermut peqataasimasut sapinngisaaq naapertorlugu oqaloqatigineqartarput. Suliani pineqartuni piviusut aalajangiunniarneranni, inatsisitigut uppersaatinik nalileeriaatsit nalinginnaasut – eqqartuussivinnit atornissaattut ilimagineqartutut - aallaaviusarput. Tamatuma nassataraa, suliami pappialat elektroniskiusumillu allattukkat misissorneranni amigaataasunik paasisaartoqarpat, tamanna piviusutut tunngavigineqassammat. Suliamut atatillugu oqaasiinnakkut – taamaalilluni nalunaarsorneqanngitsunik – pappialanut allattukkanullu amigaataasunut taarsiunneqarsinnaasunik, sulinermi iliuuserisaqartoqarsimanersoq pitsaassuseqarluartumik naliliifigineq ajornarpoq. Taamaaliornerup nassatarissavaa, innuttaasut suliani pineqartut nakkutilliinermut ilaatinneqarnerat, tamatumalu kingunerissavaa nakkutilliinerup annertussusiata nakkutilliinerup ingerlanneqarnissanut sinaakkusiussanik erseqqissumik qaangiineq. Taamaammat nakkutilliinermut killiuvoq, suliani isumaginninnikkut sulinermi naliliinerit sapinngisamik tamakkiisumik nalilersoqqinneqarnerat.

Immikkut oqaatigineqassaaq, nakkutilliineq nalinginnaasumik ingerlanneqartarmat, innuttaasut pillugit suliat nalaatsornikkut toqqartornerisigut.

Innuttaasut pillugit sulianik suliarinnittarnerup saniatigut nakkutilliinermi sulisunik apersuinikkut kommunip isumaginninnermut tunngatillugu suleriaatsillu nalinginnaasut massumunnga attuumasuteqartut aqqjissuussaanagerannik misissuisoqarpoq.

Nakkutilliisut kommunimi IT-mik tassungalu atortussianik namminneerlutik atuinermikkut kommunimilu suliaqarfimmut akisussaasunik apersuinermikkut, kommunip sulianik tigussaasunik elektroskusiunillu toqqortueriaasia nalilersorpaat.

1.3 KOMMUNIP MEEQQAT INUUSUTTULLU PILLUGIT SULIANIK SULIARIN-NITTARNERANUT NALILERSUINERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT

1.3.1 Maleruagassat atukkat pissutaat/imarisaat:

Meeqqanut inuusuttunullu pisortatigut ikiorsiissutit inatsisitigut aalajangersagaapput.

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1, 15. april 2003-meersoq, kingusinnerusukkullu peqqussutitigut arlalitsigut allanngortinneqartoq (Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 14. november 2004-meersoq, Inatsisartut peqqussutaat nr. 9, 20. november 2006-meersoq aamma Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 5. december 2008-meersoq).

Inatsisartut peqqussutaat siunertamini § 1, imm. 1-imi aalajangersakkat pillugit makkuninnga imaqarpoq:

"Peqqussummi matumani siunertarineqarpoq meeqqap qitiutinnissaa, aamma peqqussut naaperlorlugu suliniutini tamani meeqqap pisariaqartitai aallaavigineqassasut."

Peqqussutip kingunerivaa meeqqat pisariaqartitai eqqarsaatigalugit pisortat arlalinnit ikiorsiisinnasut. Ikiorsiissutit assigiinngitsut peqqussummi § 9-mi taakkartorneqarput.

Tassalu:

"§ 9. Angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq aamma meeraq 15-ileereersimasoq akuersiseqqaarlugit ikiorsiissutissaq meeqqap immikkut pisariaqartitsineranut naleqqunnerpaaq kommunalbestyrelsip toqqassavaa.

Imm 2: Kommunalbestyrelsi assersuutigalugu aalajangersinnaavoq:

1. meeqqamut pissutsinut tunngatillugu isumaginninnermi sullissinikkut ikiorsiinissamik,
2. meeraq ulluunerani neqeroorutini, inuusuttut klubbianni, ilinniartitaanermut assigisaanniluunniit peqataassasoq,
3. illup iluani, perorsaaneramik imaluunniit allatut angerlarsimaffimmi tapersersuinikkut ikiorsiinissamik,
4. ilaqutariinnik katsorsaanissamik assigisaanilluunniit tapersersuinissamik,
5. meeqqamut, angajoqqaatut oqartussaassuseqartumut aamma ilaqutariinni ilaasunut allanut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi, angajoqqaarsiani assigisaanniluunniit ulloq unnuarlu inis-siinissamik neqerooruteqarnissamik,
6. ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi, angajoqqaarsiani assigisaanniluunniit oqilisaassinertut inis-siinissamik neqerooruteqarnissamik,
7. meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissineqarneranut atatillugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartup tapersersorteqarnissaanik neqerooruteqarnissamik,
8. inuttut siunnersuisorisamik neqerooruteqarnissamik, tak. § 16,
9. ineqarfiutigalugu atuarfimiinnermut efterskole-miinnermulluunniit aningaasatigut ikiorsiinissamik,

10. meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissineqarnissaanik, assersuutigalugu ulloq unuarlu paaqqinniffimmut imaluunniit angajoqqaarsianut, meeqqap immikkut pisariaqartitsineranut naammassinnissinnaasutut isigineqartumut imaluunniit,
11. suliniuteqareernerme malinnaanissamik.

Imm 3: Kommunalbestyrelsi aalajangersinnaavoq suliniutit imm 2-mi taakkartorneqartut malitsigisaannik aningaasartuutitut ikiorsiinissamik, taakkununga angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq nammineerluni akissaqarsimangippat.”

Innuttaasup ilisimaguniuk meeraq ineriartornissaminut peqqinnissaminulluunniit ajoqutaasinnaasumik avatangiiseqartoq pinngitsoorani pisussaaffeqarpoq kommunalbestyrelsimut (Isumaginnittoqarfik) nalunaaruteqarnissaminut, taassumalu kingorna ikiorsiissutit qulaani taaneqartut aallartinneqassapput. Inunnik isumaginninnermi, atuarfimmi, peqqinnissaqarfimmiluunniit atorfilinnut, kiisalu pisortani inuussutissarsiutillinnut pisussaataaffik taanna sakkortuneruvoq.

Kommunalbestyrelsi (Isumaginnittoqarfik) nalunaarutiniq tigusaqartarnerata saniatigut Inatsisartut peqqussutaanni § 4 naapertorlugu nakkutillilluarnissaq pisussaaffigaat, taamaalillunilu iliuuseqarneq siusinnerpaamik aallartinneqartassaaq.

Peqqussutitut siunnersuutip nassuiaatitaani allassimavoq nakkutillinerup ingerlanneqarnerani Kommunip iluani ingerlatsiviit kisiisa suleqatigineqassanngitsut, allalli pisortani oqartussat aamma, soorlu nakorsaaneqarfik.

Nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqarnerup imarisaa, siunertaa, nalunaarutillu qanoq suliarineqarnissaa pillugu peqqussutitut siunnersuutip nassuiaataanni ima allassimasoqarpoq:

“Innuttaasut tamarmik nalunaaruteqarnissamik pisussaaffeqarput. Meeqqat inuusuttullu iluamik pineqarnissaat inunnut tamanut aamma kikkunnulluunniit soqutiginarpoq.

Allagaqarnikkut nalunaaruteqartoqartillugu kommunip nalunaaruteqartoq nalunaarutip tigusi-
neranik paasitikkuniuk ingerlatsinnermi ileqqorissaarnissamut naapertuutissaaq.

§ 5 naapertorlugu nalunaaruteqartoqartillugu isumaqanngilaq kommuni iliuuseqarnissaminik pisussaaffeqalersoq. Saaffiginninnerit ilaanni pisariaqassaaq kommuni § 4 naapertorlugu nalinginnaasumik nakkutiginnittussaataitanerminut atatillugu ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisoqarneranik misissuisariaqassasoq.”

Kommunip misissuinissamut pisussaaffianut inatsisit Inatsisartut peqqussutaanni § 6 aamma 7-miippat. § 6, imm. 2-mi ima allassimavoq:

Angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq aammalu meeraq 15-ileereersimasoq akuersiseqqaarlugit misissuisoqassaaq.

Meeqqap atugaanik misissuinnermi meeqqap peqqinneranut ineriartorneranulluunniit sakkortuumik ajoqusiisoqarsinnaaneraniq paasiniaanissaaq pisariaqassappat akuersissuteqartoqarnissaanut pi-
umasaqaateqartoqarsinnaanngilaq.

Misissuinissap imaa pillugu § 6, imm. 4-mi allassimavoq tamanna najukkami isumaginninnermi, peqqinnissaqarfimmi atuarfimmilu ilinniarsimasunik suleqateqarluni suliarineqassasoq pisariaqar-

pallu misissuineq paaqqinnittarfimmi napparsimavimmiluunniit ingerlanneqarsinnaavoq, matumani tarnikkut nappaatilinnut inissiisarfik ilanngullugu.

Peqqussummi § 6-imi allassimavoq misissuineq ikiorsiinissamik pisariaqartitsisoqarneranik taamaattoqassappallu ikiorsiissutinik sorlernik innersuussisoqarneranik aalajangiinissamut inerneqasasooq.

Meeraq naammangitsumik isumassorneqarnera isumagineqarneraluunniit pissutigalugu peqqinerneranut ineriartorneranulluunniit sakkortuumik ajoquserneqarsinnaanera (persuttaaneq imaluunniit sakkortuumik atornerlunneqarneq, atornerluinermut ajornartorsiutit, pinerlunneq, imaluunniit inuttut ajornartorsiutit annertuut) imaluunniit meeqqap allatigut pissusilersornerani naleqqussarniarneniluuunniit ajornartorsiuteqarnera ersarippat kommunalbestyrelsi Inatsisartut peqqussutaanni § 10 naapertorlugu akuersisitseqqaaratik meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisinnaapput.

Akuersisitseqqaarani inissiisoqannginnerani kommunalbestyrelsip meeraq aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq illersuisoqarsinnaatitaanerannik aamma inissiissamaarneq pillugu oqaaseqaateqartussaataitaanerannik naleqquttumik sivissusulimmik piffissalerlugit paasissutisseqqasavai.

Akuersisitseqqaarani inissiinissamik aalajangerneq sapinngisamik nalunaaquttap akunneri 24-it qaangiutsinnagit angajoqqaatut oqartussaassuseqartumut ilisimatitsissutigineqassaaq, tak. peqqussummi § 12, aamma meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik aalajangernermi inissiineq ullunik arfineq-pingasunik sioqqullugu Naalakkersuisunut nalunaarutigineqassaaq, tak. § 13.

Kommunalbestyrelsi, akuersisitseqqaarani akuersisitseqqaarluuniluunniit, meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik aalajangiinnginnermini, iliuusissatut pilersaarusiortoqassaaq.

Ikiorsiissutinik allanik atuisoqartillugu, ikiorsiissut annertuppat imaluunniit angajoqqaat meeqqaluunniit iliuusissatut pilersaarut kissaatigippassuk, iliuusissatut pilersaarusiortoqassaaq,

Peqqussummi § 15-imi iliuusissatut pilersaarutip imasaanik erseqqinnerusunik nassuiaatinik imaqqarpoq.

Aammattaaq § 15 imm. 3-mi allassimavoq kommunalbestyrelsi sivisuumik inissinneqarsimasuni inissiinerit pillugit ikinnerpaamik ukiumoortumik ataasiarlutik aalajangiisassasut taamaasiornermilu iliuusissatut pilersaarut tunngavigineqassalluni. Aammattaaq erserpoq iliuusissatut pilersaarut aqqissortarnissaanik piumasaqaataasooq.

Taassuma saniatigut angajoqqaarsiassat angerlarsimaffigisaanni kommunimit allakkatigut akuersisuteqanngippata meeqqamut angajoqqaarsiannorsinnaanngillat, tak. peqqussummi § 17. Paarsinissamik akuersisummik qinnuteqartoq pinerluuteqarsimanermut nalunaarsuiffimmit takussutissiamik kiisalu meeqqanik pinerliisimannnginnermut uppernarsaammik takutitsissaaq.

Ikiorsiissutinut suliamullu aalajangiisinnaanermut piumasaqaatit sorliit naammassisimanissaanut tunngaviit pillugit inatsisit imarisaanut ersarissunut atatillugu suliamut aalajangersimasumut nalilii-nermi uppernarsaatit arlallit tamarmik tunngavimmut uppernarsaasuussapput.

Immikkoortumi nakkutilliinermi sulianik aalajangersimasunik misissuinerit Kommunillu suleriaasaanut nalinginnaasunut nalilersuinerit nalilersuineri tunngavigineqarsimapput.

Aammattaaq nakkutilliinermi suliat uppersaasersortarneranni inatsimmut eqqortumut innersuus-
sisoqartarnersooq nalilersuinerni pingaartinneqarpoq, soorlumi sulianik suliaqartarnerit pillugit ta-
massuminnga nalilersuinissap pingaaruteqassusaa allassimasooq.

1.3.2 Piginnaasat

Tunngaveqarnissamut apeqqummut atatillugu piginnaasat pillugit apeqqummut suliaqarnissaq pis-
susissamisooruuvooq, tassa imaappooq, oqartussat sorliit tunngavigitinneqartussamik aalajangiisuu-
sarnersut.

Nakkutilliinermi suliani nalilersorneqarsimasuni kommunalbestyrelsi oqartussaasuuvooq.

Oqartussaaneq pinnaatitsissutissiinikkut amerlanertigut atorneqartarpoq, ingerlatsivimmi inuit tun-
ngavik tunngavigalugu aalajangiinerat paasiniallugu. Tamassumunnga atatillugu pingaassusaa
peruserlu amerlanertigut immikkoortup iluani inatsisini ersertassaaq.

Annerusumik meeqqanik pinngitsaaliissutitut inissiinerni massuminnga ingerlatsivimmut tunnius-
sisarnernut atatillugu arlalinnik killilersuisooqarnikuuvooq.

Taamaallit pinngitsaaliissutitut avammut inissiisarnert - pisariaqartumik iliuseqartoqartariaqas-
sangippat, assersuutigalugu angajoqqaatut oqartussaasup ersarissumik meeqqamik paarsisin-
naannginnera pissutigalugu isumaginninnermi pigaartup meeraq utaqqiisaagallartumik paaqqinnit-
tarfiliaallugu – isumaginninnermut ataatsi-miititaliap kisimiilluni suliarisinnaanngilaa. Taanna utaq-
qiisaagallartumik siulittaasumit aalajangiisinnaaneq isumaginninnermut ataatsimiititaliamit inaar-
taasumik aalajangiinnermut malitseqartinneqassaaq.

Immikkoortumik nakkutilliinermi suliat aalajangersimasut kommunimilu ulluinnarni suleriaasaannik
suliarin-ninnikkut piimasaqaatit qulaani taaneqartut malillugit pinngitsaaliissutitut inissiisarnermut
atatillugu aalajangiisooqartarnersooq nalilersorneqarput. Ugguaalu malugeqquneqarpoq, kommunip
inatsisit malinngikkaluarlugit meeqqat inissinneqarnissaanut aalajangiisarsimasut.

Aammattaaq immikkoortumik nakkutilliinermi ikorsiissutissiisarnert tassungalu aningaasartuutit pil-
lugit aalajangiisinnaatitsissutissiisarnermut immikkoortup iluani inatsisit malinneqarnersut naliler-
sorneqarpoq.

1.3.3 Sulianik suliarinnineq - ingerlatsinermut inatsisitigut maleruagassat nalinginnaasut

Eqqortumik isumaginninnissamut inatsisinut atatillugu meeqqat inuusuttullu pillugit inatsisitigut ma-
leruagassat qulaani taaneqartut saniatigut sulianik suliaqarnermut inatsit nalinginnaasut atuupput.

Nakkutilliinermi nalilersuinermi makku misissorneqarput:

1.3.4 Aalajangeeqataasinnaannginneq

Pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangeeqataasin-
naannginneq pillugu maleruagassaqarpoq naleqqutinngitsumik siunertalimmik sunniiniartut pinngit-
soortinniarlugit aamma innuttaasut pisortanut tatiginninnerat qulakkeerniarlugu. Tamanna
isumaqarpoq, inuk sulianut ataasiakkaanut ingerlanneqarnissaanut aalajangiinissamulluunniit
siunertaanngitsumik soqutigisatigut akerleriitsippat imaluunniit pisortat taamaattoqarneranik
naliliippat, inuk suliap suliarineqarneranut sunniisinnaatitaananilu aalajangiisinnaatitaassanngitsooq.

Meeqqanut inuusuttunullu isumaginninnermi tunngatillugu assersuutaasinnaavoq isumaginnittup, suliami pineqartoq qanigisatut kammagigaa/akerarigaa ilaqutarigaaluunniit.

Nakkutilliinnermi aalajangeeqataasinnaanginnermut apeqqut suliami uppernarsaatit taamaallaat tunngavigalugit akissutisisoqarsinnaangilaq.

Isumaginnittoq nalornissuteqaruni imaluunniit aalajangeeqataasinnaaneq allamit apeqquserneqarpat pisortarisaminut ingerlatitseqqinnissaminik pisussaaffeqarpoq. Tamanna suliami ersissaaq. Taamatut pisoqartillugu aalajangeeqataasinnaanginneq pillugu Nakkutilliisut naliliisinnaapput. Suliani aalajangeeqataasinnaanginnermut apeqqut qaqqineqarsimanngippat, aalajangeeqataasinnaanginnermut naliliisoqarsinnaangilaq, kisianni immikkuullarissumik aalajangeeqataasinnaanginnermut apeqqut ilanngunneqartussaagaluartorluunniit ilanngunneqarsimannginnera pillugu suliami allassimappat naliliisoqarsinnaavoq. Assersuutigalugu tamanna pisinnaavoq suliami isumaginnittoq ilaqtatut qanigisaappat tamannalu aalajangeeqataasinnaanginnermut sunniuteqartinneqarsimanani.

1.3.5 Suliat pillugit paasissutissat

Meeqqanut inuusuttunullu ikorsisarneq pillugu inatsisartut peqqussutaanni suliat pillugit paasissutissanut piunasaqaatit immikkuullarissut nassuiarneqarput.

Tamanna aamma inatsisit malillugit ingerlatsinnermut suliat paasissutissaannut piunasaqaatinik atuinermik imaqarpoq. Meeqqat inuusuttullu pillugit suliani suliat pillugit paasissutissat pisariaqassappat pisortanit allanit imaluunniit pisortat iluanni immikkoortut allanit aaneqartarnissaat pingaartinneqassaaq, tak. pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 28 aamma § 32.

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsip saniatigut inatsisitigut aalajangersagaangitsumik ingerlatsinissamut tunngaviup ilaani allassimasoqarpoq pisortat ingerlatsisut ataasiakkaat pisariaqartitsigunik namminersortunit paasissutissanik aallersinnaasut.

Inatsisartut peqqussutaanni tusarniaanerit pillugit aalajangersimasumik immikkuullarissunik najoq-qutassaqarpoq, soorlumi qulaani taaneqareersutut. Sulianut ilungersunartunut soorlu pinngitsaaliisutitut inissiisarnernut imaluunniit paaqqinnittarfinnut inissiisarnernut isumaqatigiissummut atatillugu tusarniaanissamut pisussaaffik Inatsisartut Peqqussutaannut sapinngisaq tamaat ilaatinneqartariaqarpoq. Ingerlatsivik inummit allamit paasissutissanik tigusaqarsimappat, assersuutigalugu nakorsamit uppernarsaat immaqaluunniit tarnit pillugit ilisimasalimmit oqaaseqaat, misissortinnerup ullua ingerlatsiviup arajutsinaveersaassavaa taamatutaaq misissortinnerup nassuiaataa nalorninar-toqarsinnaanersoq. Nalorninar-toqassappat paasissutissanik allanik pissarsiniartoqassaaq.

Naggataatigut paasissutissat pineqartut suliamut attuumassutillit suliami pissarsiaassaassapput. Taamaattumik isumaginnittoq paasissutissanik nammeneq ilisimasaqarnera akisussaassuseqartumik isumaginninnertut nalilernissaa naammangilaq. Isumaginnittup allap nutaap suliaq nangis-sinnaasariaqarjaa pingaartumillu naammagittaalliortoqarsimatillugu naammagittaalliuuteqartarfik suliami paasissutissani suliap suliarineqarnerani siullermeertumik aalajangiisimanermi uppernarsaatitut innersuussisinnaasariaqarpoq.

1.3.6 Nammineq paasinnineq

Pisuni aalajangersimasuni inatsisitigut tunngavigineqartunik eqqortumik aalajangiineq sulianik suliarinnittup peqqussutip imarisaanik paasinninneratigut aalajangerneqartassaaq. Pisuni aalajangersimasuni amerlasuuni peqqussutip oqaasertai toqqaannartumik aalajangiisuussapput oqaasertaanilli, allatut paasinnissinnaaneq killeqarpoq peqqussutip oqaasertai nalinginnaasumik oqaasinik paasinnissinnaassuttip iluani ersarissumik allassimareemata.

Pisut ilaanni inatsimmi oqaasit pisumut aalajangersimasumut naammattanngillat, taamaattoqartillugulu isumaginnittoq aalajangertariaqartarpoq suliami iliuuserisassatut eqqarsaatersuutigisatut iliuuseqassannginnerluni imaluunniit nammineq paasinnineq najoqqutaralugu inatsit pisumut naleqquttussarsiuutissanerlugu. Tamanna inatsisitigut periutsit nalinginnaasut atorlugit pisarpoq, aamma ersarissarneqassaaq siornatigut ingerlatsivimmi inatsit paasinerlunneqarnikummat, paasinninneriinnarlu tunngavimmut aalajangiisuusinnaanngilaq.

Isumaginnittoq inatsimmik ilisimannittussaanaera pissusissamisoorpoq, tassa inatsit atuarsimasussaavaa. Isumaginnittup ingerlatsiviup ulluinnarni periusaannik paasissutissinneqarsimaneera naammangilaq, qulaaniittut takukkit

1.3.7 Missingiisarneq

Ingerlatsivik suliassaqarfimmini arlalinni allaffissornikkut aalajangersimalluinnartunik maleruagassanik malitassaqarpoq. Inatsimmi peqqussummiluunniit sunarpiaq inatsisitigut eqqortuunersoq allasimavoq, tassa imaappoq suna aalajangiissutaassanersoq. Assersuutitut pensionisiaqalernissamut maleruagassat tikkuarneqarsinnaapput.

Inatsit peqqussutillu ilusilersornerat imatut ilusilersorneqarallarsinnaapput, inatsisitigut eqqortup nassuiaataa inaarutissatut allagaanani, pissutsillu taamaatsillugit pisortat ingerlatsiviat aalajangiinnermi ilaatut missingiisussaavoq.

Akuersissummik tunniussinerup tunuliaqutaa tassaasinnaavoq, inatsisitigut eqqortoq naammattumik nassuiarneqarsinnaanngitsaq imaluunniit suliata ilaat ataasiakkaarnerusumik nalilersuivigineqarnissaanut kissaateqarneq. Assersuutaasinnaavoq ingerlatsivik siusinaartumik pensionisiaqartoqarnissaanik akuersissummik tunniussinera. Akuersissuteqarneq eqqarsaatigisassanik attuumassuteqartunik naliliinikkut pissaaq. Eqqarsaatigisassanik tamanik nalilersuineq ilanngussinerlu inatsisitigut eqqortumik akuersissuteqarnerunngilaq. Eqqarsaatigisassat attuumassutillit taamaallaat ilanngunneqassapput. Ingerlatsiviup suliata amerlassusaat eqqarsaatigalugit aalajangiisinaanissaa suliallu saqqummiunneqartarnissaat pingaaruteqarpoq.

Qulaani taaneqartut apeqqutaatinnagit, ulluinnarni atuagarsornikkullu pissutsit najoqqutaralugit isumaqatigiissutaavoq, inatsisitit naliliinissamik piumasaqartillugit ingerlatsiviup naliliineq aaqqissuutissanngikkaa – nalinginnaasumik malittarisassarluunniit aalajangersimasooq malillugu. Pisuni ataasiakkaani tamani aalajangersimasumik ataasiakkaamik akuersissuteqartoqartassaaq, taamaattoqanngippalli siullerpaamik aalajangiineq atuussinnaanngilaq.

Akuersissummik inatsisitigut eqqortumik nalilersuinnermut atatillugu akuersissutit ilinniarsimasumit nalilersorneqarnissaasa amerlassusaat killeqarpoq. Tamanna paasiuminaassinnaavoq, kisianni eqqortumik nalilersuisarnerup pisussaa taamaappoq. Isumaginninnermut siunnersortit marluk pisumut inatsisitigut kukkuneqanngitsumik akuersissuteqarnissamut naliliinerisa assigiinngitsunik inerneqarsinnaanerannut aporfissaqanngilaq. Akerlianilli pisuni amerlasuuni isumaginninnermi

ilinniarsimassutsikkut naliliinermi aalajangiisoqarsinnaavoq, soorlu ikiorsiissut sorleq naleqqun-nerpaanersoq.

Isumaginnittoqarfiup sulinerata pitsaassusaa nalilersorneqarpat inatsisilerinikkut isumaginnin- nikkullu ilinniarsimassutsikkut nalilersorneqassaaq.

1.3.8 Naammagittaalliornissamut ilitsersuut

Kommunip aalajangiissutai tamarmik nalinginnaasumik naammagittaalliutigineqarsinnaapput. Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu peqqussummi ima aalajangersimanerusumik aala- jangersagaqarpoq.

Ingerlatsiviup innuttaasoq naammagittaalliuuteqarsinnaaneq pillugu paasissutississavaa. Taanna naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut allaganngorlugu tunniunneqartarnera pisortani ingerlat- sinermi ileqqorissaarnertut isigineqartariaqarpoq.

1.3.9 Nakkutillineq

Pisortatigit naammagittaalliuuteqarfik ingerlatsinermut maleruagassat nalinginnaasut malillugit in- nuttaasut atorsinnaasaat allaffissornermi imminut nakkutiginninnermit amerlanertigit ingerlat- sivimmi ingerlanneqartartumit allaaneruvoq. Tamanna imminut nakkutiginninneq tunngaviatigit isu- magineqarsinnaavoq naammagittaalliuuteqarsinnaanerup pimoorussilluni nanginneratigit, imatut paasillugu, ingerlatsivik naammagittaalliuuteqarfimmit ilalernerqarani aalajangiinernut tamakkiisumik arajutsinaveersaarluni, minnerunngitsunillu aalajangiinerit taakku pingaassusaat/kingunissaat ala- sinaannerisigit.

Ingerlatsivik akisussaassuseqartumik ingerlatsinissaminut pinngitsooratik pisussaaffeqarput naam- magittaalliuuteqartarfillu amerlanertigit naammaneq ajorpoq. Suliat naammassisat nammineerluni nakkutigisalermissaat, annerusumik ingerlatsinermi ajornartorsiuteqartoq paasineqarsimatillugu, pingaaruteqarpoq pisariaqarlunilu. Tamanna assersuutitut pisinnaavoq allaffissoriaatsinik suliat suli- arineqarnerisa sukkassusaannik nakkutiginnittartunik pilersitsinikkut, taamaaliornikkullu isumagin- nittut ataasiakkaat suliaasa ataasiakkaat killiffii pillugit pisortarisaminnut nalunaaruteqartarlutik.

1.3.10 Sukkassuseq pisariaqartoq

Sukkassuseq pisariaqartoq atorlugu sultanik sularinnittarneq ingerlatsivimmi unammilligassaajuar- poq. Suliap qanoq naammassiaartiginissaanik ingerlatsinermut maleruagassani tunngaviliisoqarsin- naanngilaq. Suliat ataasiakkaat qanoq innersut apeqqutaasarpoq. Pineqartunik naliliisarnermi na- lilersuutigisassat arlaqarput, matumuuna suliap sularinerani ajornassusaa, innuttaasumullu qanoq ilungersunartiginersoq.

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat malillugu sultanik sularin- nittarneq sukkasuumik ingerlanneqassaaq, pisullu ilaanni meeqqap inuunera peqqissusaalu navia- nartorsiortillugu sularinninneq piaarnerpaamik naammassineqartariaqartarpoq.

1.4 MEEQQAT PILLUGIT SULIANI PAPPILISSAT INGERLANNEQARTARNERI

Meeqqat pillugit suliat nalinginnaasumik – suliame suna naatsorsuutigisariaqarpa?

1.4.1 Suliap aallartinnera

Meeqqat pillugit suliap aallartittarneri assigiinngitsunik pingasunik pissuteqarput. Allamit, soorlu atuarfimmit, nalunaaruteqartoqarnikkut pisinnaavoq, angajoqqaatut oqartussaassusillip meeqqamut atatillugu ikioqqulluni saaffiginninneratigut pisinnaavoq, aamma ingerlatsiviup nammineq ingerlatsinermi, ingerlatsiviup iluani suliffeqarfimmit paasissutissarsinikkut misissuineramik aallartitsinikkut, pisinnaavoq.

Allakkatigut nalunaarutisinikkut suliamik aallartittoqarpat, suliap uppersaataanni tamanna allasimassaaq. Susoqaraluarpalluunniit suliap aallartinnerata tunuliaqutaa allanneqassaaq, assersuutigalugu meeqqap angajoqqaavi saaffiginnissimapput. Suliap aallartinnerata tunngavia allattuinermi paasinarutunngorlugu ilanngunneqassaaq.

Nalunaartoqarsimatillugu suliapi aamma kinguarsaanertaqanngitsumik uppersaateqarneranik takusassaqassaaq. Nalunaarutigisaq tunngavissaqarsorinanngippat tamanna nalunaaruteqartumut nalunaarutigineqassaaq.

1.4.2 Meeqqap atugarisaanik misissuineq

Suliap suliarineqarnissaa paasinarseriarpat, angajoqqaatut akisussaassusilik allakkatigut nalunaarfigineqassaaq, taamatut angajoqqaatut akisussaassusilik allakkatigut nalunaarfigineqarnera suliap misissorneranut ajoqutaassanngippat. Pinerluuteqarsimanermik pissutsinik suliaq imaqariataassagaluarpat pissutsit pillugit politiinut nalunaaruteqartoqassaaq.

Aammattaaq meeraq pillugu misissuinerup aallartinnginnerani angajoqqaatut akisussaassusilimmut saaffiginnissut akuersinermut atsiugassamik angajoqqaatut akisussaassusilimmit imaluunniit meeqqamik 15-it sinnerlugit ukiulimmik atsiugassamik imaqassaaq. Pisuni immikkuullarissuni misissuinissamut akuersisoqarsimatillugu piumasaqaatillu naammassineqarsimatillugit, akuersititseqqaarani misissuineq aallartinnissaanut aalajangiisoqarsinnaavoq. Tassunga aalajangiinerup tunngaviliineq suliapi allasimassaaq. Taanna aalajangiineq inatsisitigut naliliinerup saniatigut isumaginninnermut ilinniarsimassutsikkut naliliinerup imaqarpoq.

Pisuni allat aqqutigalugit imaluunniit inummik allamik ikiorserneqartilluni, soorlu nakorsap akuleruneratigut suliamik misissuinermillu ingerlatitseqqisoqalersimappat, allakkatigut qinnuiginninneq misissuinissamullu tunngavilersuutigineqartoq suliapi aamma ilaatinneqassaaq, tamannalu peqqusutip maleruagassai malillugit pissaq. Misissuineq nammineerluni misissuilernermik aallartineqarsimappat, tassalu inunnik isumaginnittoq inunnik allanit paasissutissanik pissarsiniaannaraluarpalluunniit tamanna aamma suliapi allanneqassaaq soq taamaalioraqarsimanersoq, taamatut taarlu qanoq misissuineq naammassineqarsinnaanersoq sag-imi allasimassalluni. Tamatumunnga aalajangiineq isumaginninnikkut ilinniarsimassutsikkut naliliineruvoq.

1.4.3 Ikorsiisarneq pillugu aalajangiineq

Misissuineq qanoq naammassineqarsimanersoq apeqqutaatinnagu ikorsiissutinut attuumassuteqartunut aalajangiinissamut tunngavissuineq misissuinerlu suliapi ersarissumik allasimassaaq. Ikorsiissummut aalajangiineq inatsisitigut naliliiffineqarsinnaavoq, kisianni siullertut pingaarnertullu isumaginninnermut ilinniarsimassuseq tunngavigalugu naliliiffineqaaqassaaq.

Inatsisit naapertorlugit meeqqap angajoqqaatullu akisussaassusillip misissuinissamut taassumalu inerneranut qinnuiviginnissimanagerat aalajangersimanerallu suliapi allasimassaaq.

Suliami qitiulluinnartoq tassaavoq ikorsiissut pillugu allakkatigut aalajangiinermik imaqarnissaa. Aalajangiineq tamanna inatsisitigut isumaginninnermullu ilinniarsimassutsikkut naliliiffiqarsinnaavoq.

1.4.4 Iliuusissatut pilersaarut

Ikorsiissut ilungersunarnerusooq aallartinneqassappat iliuusissatut pilersaarutitaqassaaq. Tamanna aamma inatsisitigut isumaginninnermullu ilinniarsimassutsikkut naliliiffiqarsinnaavoq.

1.4.5 Allakkatigut naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuut

Naggataatigut, allakkatigut naammagittaalliuuteqartoqarsinnaassappat suliaq tamatumingna paasissutissiiner-taqartillugu naammassineqassaaq.

1.4.6 Inissiisarnernik suliat

Qulaani taaneqartut meeqqat pillugit sulianut tunngapput.

Inissiinissamut suliaq pineqarpat suliap uppernarsaatitaqarnissaanut piumasaaqaatit annertupput.

Meeqqat pillugit suliat pillugit taaneqartut naammassineqarsinnaasunngorlugit suliarineqarsimasapput. Minnerunngitsumillu misissuinermit atuulluni.

Inissiisoqartillugu inissiinermi kina aalajangiissanersooq pillugu maleruagassat qimerloorluarneqassapput. Pinngitsaaliissutaasumik inissiinermi aalajangiinissaq inunnik isumaginnittumut ataasiakkaamut imaluunniit assersuutigalugu isumaginnittoqarfimmi pisortamut tunniunneqarsinnaanngilaq. Angajoqqaatut oqartussaassusilik isumaqatigalugu inissiinissamut akuersisoqarnissaanut isumaginnittoqarfik ilumini maleruagassaqassaaq, minnerunngitsumik taamatut inissiinermi aningaasartuutisat annertuut aamma eqqarsaatigalugit. Taassuma saniatigut inissiinermut suliani tusarniaanissaq pisussaaffiulluinnarpoq pinngitsaaliissutitullu inissiinermi angajoqqaatut oqartussaassusillip illersuisussamik neqeroorfigineqarnissaa aamma pisussaaffiulluni.

Taamatuttaaq pinngitsaaliissutit inissiinermut suliat iliuusissatut pilersaarutitaqassapput. Taamatut ittumik pilersaarusiortoqarsimanngippat inissiinissaq pillugu aalajangiisoqarsinnaanngilaq. Suliani nukinginnartuni iliuusissatut pilersaarutitaqanngitsumik meeraq/meeqqat allamut inissinneqarsinnaavoq(-pput), kisiannili pilersaarut peqqussut malillugu pinngitsoorani ullut 14-it qaangiut-sinnagit suliarineqassaaq. Meeqqat ikiorserneqarnissaat eqqarsaatigalugit iliuusissatut pilersaarussiaq suliallu nalilerneqarnera inatsisitigut piumasaaqaatit malillugit pisimanersooq nalilerneqassaaq, minnerunngitsumillu aamma isumaginninnermi ilinniarsimassutsikkut naliliinermik pingaarteqartumik aamma imaqarnersooq nalilersuiffiqarsinaalluni. Kiisalu inissiisoqaraangat Naalakkersuisut nalunaarfigineqartassapput, peqqussummi § 13-imi aalajangersarneqarsimasut malillugit.

Kapitali 2. KANGAATSIAMI NAKKUTILLIINERUP INERNERI.

2.1 Aaqqissugaaneq

Kangaatsiami nakkutillineq ingerlanneqarpoq, suliap toqqakkat aalajangersimasut aallaavigalugit, taakkualu toqqarneqarput inatsisitigut isumaginninnermilu suliamut naleqqiullugit suliarinerat nalilerumallugu. Tamatumunnga atatillugu – ilaatigullu suliat misissorneqartut tunngavigalugit – nakkutilliisut nalinginnaanerusumik pissutsit ilannguppai, kommunip meeqqanut inuusuttunullu tunnga-

sunik ingerlatsinera nalilerniarlugu. Tamannalu minnerunngitsumik pivoq nakkutilliisut kommunip eqqarsaatigisassaanik inassuteqarsinnaanissaa siunertarlugu.

Nakkutilliisut kommunip aqqissugaanermut pilersaarutaa pisinnatitsinermullu pilersaarutaa atorfiit allaaserinerinik imalik aamma nalilersuiffigivaa.

2.2 Ilaqutariinnik sullissivik

Nakkutilliisut Kangaatsiami ilaqutariinnik sullissivik alakkarpaat, tassanilu aqutsisoq sulineq aamma ingerlatsivimmik suleqateqarneq pillugit oqaloqatigalugu.

Nakkutilliisut nalilerpaat ilaqutariinnik sullissiviup ingerlatsinissaanut inatsisitigut aqqissugaa-nikkullu sinaakkutissaqartoq. Taamaattoq immikkoortoq ataaseq pitsanngorsagassaavoq, tassalu allattuisarnerit amigaataanerat, takuneqarsinnaanngilarmi innuttaasoq ilaqutariinnik sullissivimmut innersuunneqareeraangat qanoq pisoqartarnerisooq. Taamaattoq nakkutilliineq sioqqullugu ingerlat-siviup ilaqutariinnillu sullissiviup akornanni allattuisussaataaneq pillugu isumaqatigiittoqareer-simavoq, ilaqutariinnik sullissiviup tamanna maleruartariaqarmagu, suliamik suliaqartunit innut-taasup qanoq sullinneqarnera malinnaaffigisinnaaqullugu.

Nalinginnaasumik oqaatigineqarpoq suleqatigiilluartoqartoq, aalajangersimasunik periuseqarnernik, sulianik aalajangersimasunik ataatsimoorluni tulleriissaarisarnernik aamma ilaqutariinnik sullissiviup siunnersuisarfiani ammasumi innuttaasunit saaffiginnissutit pissuseqarfiginissaat pillugit erseqqis-sunik ilitsersuuteqarneranik tunngaveqartunik.

2.3 Ilinniarsimasunik amigaateqarneq.

Nakkutilliisut paasivaat, meeqqanut inuusuttunullu tunngasut iluanni suliamik suliaqartussatut ator-fik ataaseq inuttaqanngitsoq, taannalu nakkutilliinerup nalaani inuttalerneqarsimavoq inummik tamaani aalajangersimasumik nunaqartumik ilinniarsimanngitsumik, pissusiviusut malillugit isuma-ginninnermi siunnersortitut ilinniarsimasumik atorfinitsitsineq ajornarmat.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut iluani atorfiup aappaa inuttaqarpoq isumaginninnermi ikiortitut ilinniagalimmik, maanna najugaq qimannagu isumaginninnermi siunnersortitut ilinniakkamik inger-latsisumik.

Nakkutilliisut eqqortoq oqaatigiumallugu oqaatigissavaat, isumaginninnermi ingerlatsiviup isumagin-ninnermi siunnersortinik ilinniarsimasunik sulisoqarnera imminermini ingerlatsiviup illersorneqarsin-naasumik ingerlatsinissaanik qularnaarisuunngimmat, akерlianillu isumaginninnermi ingerlatsiveqar-mat siunnersortinik ilinniarsimasumik sulisoqanngikkaluarlutik pisortatut suliassanik naammaginar-tumik ingerlatsisunik.

2.4 Toqqorsiviit – tigussaasut aamma elektroniskiusut

Nalinginnaasumik Kangaatsiap ilisimalluarpaa suliat tigussaasut sumiinnerisut.

Suliat elektroniskimik toqqortarineqartut pingaarnertigut pissarsiariuminarput.

Suliat tigussaasut torersumik pigineqarput, suliap suunera allallugu ungalusaallutik, imarisai suu-nersut tassuunakkut qularutissaanatik.

2.5 Politiinik, peqqinnissaqarfimmik atuarfimmillu suleqateqarneq

Kangaatsiaq kommunefogedeqarpoq, Aasiaallu politeeqarfiannut atalluni, sakkortuunik ulorianartunillu pinerluttoqarnerani politiinit ilagineqartariaqaraluarluni.

Kisianni ulluinnarni tamanna ajornakusoorpoq. Taamaammat kommunefogedip kisimiittup Kangaatsiami annertuumik hasheerniartoqarpassinnerani iliuuseqarnissamut malitseqartitsinissamullu periarfissai ajornakusoortuupput.

Kisianni kommunefogedip socialvagtillu suleqatigiinnerat ingerlalluarpoq.

Peqqinnissaqarfimmik suleqateqarneq

Peqqinnissaqarfik nalinginnaasumik pitsaasumik suleqatigineqarpoq.

Atuarfimmik suleqateqarneq.

Atuarfiup isumaginninnermillu ingerlatsiviup suleqatigiinnerat nalinginnaasumik pitsaasuvoq.

Kapitali 3. KANGAATSIAMI NAKKUTILLIINERUP INERNERA

3.1 Suliart suliarinerat – aqqissuulluagaasumik sulianik suliaqarneq ilanngullugu

Suliart misissukkat suliarinerannut ilisarnaataavoq peqqissaarneq, aqqissuulluagaaneq sulianillu pingaarnersuisinnaaneq.

Nakkutilliisut nalilerpaat suliamik suliaqartut isumaginninnermut tunngasutigut inatsisinik isumaginninnermilu sulianik ilisimasaqarluartut, sakkorlu "aaqqissuulluakkamik sulianik suliaqarneq" ilisimaluarlugu, tassami suliani ilaqutariit ajornartorsiutaasorlu ersarissumik allaaserineqartarput, nalilerneqartarlutik misissoqqissaarneqarlutillu, tassuunakkullu erseqqissumik inatsisinik tunngaveqarluni ikiorsiissutissat eqqortut aallartinneqarsinnaallutik, tamannalu journalini saqqummiussissutinilu allassimalluni. Suliani nakkutilliisut misissugaanni tamangajanni iliuusissatut pilersaarutit allasimapput, suliniutit ingerlassimasat aallaavigalugit iliuusissat pilersaarusiorneqartarlutik suliallu malitseqartinneqartarlutik.

3.2 Inerniliiineq:

Nakkutilliisut meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik misissuina oqaatigineqartutut angerlarsimafiup avataanut inissinernut, angerlartitsinernik angajoqqaarsiaqartitsinernillu sulianut killeqarpoq.

Tamatununga atatillugu nakkutilliisut nalilerpaat:

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut iluanni ingerlatsivik maanna Kangaatsiamittoq pinartunik suliaqarnermi timalimmik naammaginantumillu iliuuseqarnissamut piumasaqaatinut naleqqiullugu isumannaatsuvoq. Suleqatigiinneq ingerlalluarpoq pitsaasumillu aqutsisoqarluni, taamaalillunilu suliartut misigisarlutik eqqortumik tapersorneqarlutik, siunnersorneqarlutik ilitsersorneqarlutillu, taamaammallu suliamik illersorneqarsinnaasumik piginnaaneqarluarfigalugillu suliarinissaannut nukis-saqartarlutik.

Taamaattoq angajoqqaarsiaqartitsisarnermut tunngasut iluani amigaateqarpoq, tassami nakorsamit paasissutissat, pinerlussimannginnermut uppernarsaatit aamma meeqqanik innarliisimannginnermut uppernarsaatit amigaataapput, tamakkualu nakkutilliisut malugeqqaat, aaqinneqarnissaallu qinnutigalugu. Angajoqqaarsiaasinnaanermik akuersissutit tamarmik sulianik tigussaasumik toqqorsivinniipput.

Kapitali 4. MEEQQANUT INUUSUTTUNULLU TUNNGASUNI NAKKUTILLIINERMIK INGERLATSIVIUP INASSUTEQAATAI

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasutigit inassuteqaatit:

Kangaatsiami nakkutilliineq tunngavigalugu nakkutilliisut makkua inassuteqaatigaat:

1. Angajoqqaarsiaqartitsinermik suliat tamarmik pissusissamittut aaqiivigineqassapput, angajoqqaarsiat akuerineqarnissaannut pappiaranut pingaarutilinnut tunngatillugu, imaappoq nakorsamit paasissutissat aamma pinerluuteqarsimannginnermut meeqqanillu innarliisimannginnermut uppernarsaatit.
2. Meeqqanik suliat pinartut malitseqartinnissaasa suli immikkut ataavartumillu maluginiartuarnissaat, tassani pineqarlutik kinguaassiuutitigit atornerluinerit, annertuumik sumiginnaanerit nakuusernerillu.

Kapitali 5. Naggasiut

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasutigit Kangaatsiap ingerlatsineranik inerniliineq tassaavoq, nakkutilliisut sulianik aalajangersimasunik misissuinnerminni pissutsinik uparuartariaqartunik nassaanginnerat.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasutigit Kangaatsiami isumaginninnermik ingerlatsiviup inatsisit malillugit suliakkiissutaasut suliarilluarpai.

Aammattaaq nakkutilliinerup takutippaa, suliani misissugassatut toqqakkani, isumaginninnermut tunngatillugu suliat aaqqissugaalluartumik suliaasartut, aalajangiinissamullu tunngavissatut suliatigit paasissutissiisoqarluartartoq.

Suliani ingerlatsivillu iserlugu nalinginnaasumik torersaartoqarpoq, paasissutissallu Nakkutilliinermik Ingerlatsiviup nakkutilliinerup nalaani piumasai ingerlaavartumik saqqummiunneqartarlutik.

Nakkutilliisut sulianik aalajangersimasunik naliliinermik saniatigit, peqqutissaqarsoraat Kangaatsiami isumaginninnermik ingerlatsiviup suliassaminnik kivitsisinnaanerannut pissutsit suut pissutaasi-manerannik naatsumik naliliineq saqqummiutissallugu:

Ilmanarpoq pingaaruteqarluinnartuusoq, meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni isumaginninnermik ingerlatsiviup sulianik sulisui aqutsisuilu najukkameersuummata piffissamilu sivisuumi suliainnik suliaqarsimallutik.

Suliamik suliaqartut pisortaqaarfittut sulineq pillugu sulinertik eqqortumik paasisimavaat. Aqutsisut ersarilluarput, najuullutik kinguneqartitsisarlutillu.

Nalinginnaasumik isumaavoq/anersaarineqarpoq ajornartorsiutit iliuuseqarfigineqartassasut, tamanalu pisariaqartoq aalajangiunneqarsinnaasut inatsisit periarfissiissutigisaasa iluanni.

Akuerisaavoq isumaginninnermik ingerlatsiviup suliassaq isumagigaluarpaguluunniit, kinguneris-sanngimmagu meeqqat inuusuttullu tamarmik Kangaatsiami pitsaasumik inuuneqalernerat. Taamatut akuersinerup kinguneraa, suliassat ataasiakkaat ingerlatsinermilu suliassat tassunga at-tuumassuteqartut isiginiarneqartuernerat.

Nakkutilliisut arlaleriarlutik nalinginnaasumik Kalaallit Nunaanni takusarpaat meeqqanut inuusut-tunullu tunngasutigut isumaginninnermi inatsisinik ingerlatsineq sumiginnagaasoq.

Kangaatsiami allaaneruvoq taamaattoqanngilarlu, tamanilu pissutsit eqqarsaatigalugit nassuiaa-taasinnaavoq suliamik suliaqartut sumiiffinni arlalinni ima atugaqarmata:

- 1) Suliaminnut naleqqiullugu inuiaqatigiit annertuumik ilimagisaqarnerat ilisimavaat,
- 2) Ulluinnarni takusinnaavaat meeqqat inuusuttullu sumiginnagaasartut,
- 3) Ilimagisaasut annertuut erseqqinngitsullu sulinissamut periarfissaat ajornakusuulersittarpaat aamma
- 4) Inatsisit piunnaasaat qaangerlugit "akisussaasutut" imminnut isigipput.

Pisartut tamakku akuusuni tamani imminut pisuutinnermik nassataqariaannaasarput, suliamillu suli-aqartunut pisortatut qisuariarnissamut akornutaalersinnaallutik.

Taama pisoqartarsinnaanerani peqataasumik pikkorissumillu aqutsisoqarneq pinngitsoorneqarsin-naanngilaq. Kangaatsiamilu taamaattoqarnera nakkutilliisut takusinnaavaat.

QAASUITSUP KOMMUNIA

SOCIALDIREKTØR

RÅDHUSET POSTBOKS 1023 3952 ILULISSAT

Tlf.: (+ 299) 701100 - Fax: (+299) 701177 - E-POST : qaasuitsup@qaasuitsup.gl

ILANNGUSSAQ: Tusarniaanermi Qaasuitsup Kommuniata akissutaa

Departementet for Familie, Ligestilling,
Sociale Anliggender og Justitsvæsen

Ilulissat 03. juli 2017

Att.: Johan Lund Olsen

Tilsynsrapport i høring – Kangaatsiaq

Qaasuitsup Kommunia har gennemgået tilsynsrapporten og skal først udtrykke anerkendelse af tilsynsenhedens besøg i Kangaatsiaq som kan hjælpe til med at få identificeret udfordringerne på socialområdet og hermed få løftet området generelt.

Qaasuitsup tager anbefalingerne til efterretning og der vil fremadrettet blive fokuseret på plejefamilieområdet. Familieplejekonsulenten fra centraladministrationen vil i samarbejde med Kangaatsiaq have fokus på dette område så det bringes formelt i orden.

Qaasuitsup kommunia har ikke yderligere kommentar til rapporten og vil udtrykke glæde over at rapporten i det store og hele beskriver socialområdet i Kangaatsiaq som tilfredsstillende med høj kvalitet i sagsbehandlingen og ledelsen.

Med venlig hilsen

Henrik Sóloy
Socialdirektør